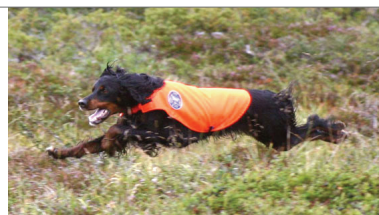

Gordonsetter, en fågelhund på frammarsch

Gordonsetterns arbetssätt är likartat oberoende om jakten försigår på fjäll, fält eller i skog.

Viljestark hönsfågelspecialist från Skottland

Gordonsettern, ibland kallad den skotska settern, tillhör liksom de andra settrarna rasgruppen brittiska stående fågelhundar. Gemensamt för dem är deras förmåga att "fatta stånd", dvs. vid vittring av jaktbart fågelvilt (fasan, rapphöna, morkulla, tjäder, orre eller ripa) "stelna till en staty", och då med nosen peka ut för jägaren var fågel finns i marken. Denna unika egenskap är den stående fågelhundens "adelsmärke". I Sverige registreras omkring 100 gordonsettervalpar per år. Merparten av avelsdjuren är jakt- och/eller utställningsmeritade. De flesta kullar föds på senvintern och våren. Övriga tider på året måste köpare vara beredda att stå på väntelista.

Flertalet uppfödare strävar efter att bevara rasens jaktegenskaper, och säljer därför hundar enbart till jägare eller jaktprovsintresserade. Vissa egenskaper som karaktäriserar goda jakthundar kan "icke jägare" uppleva som problematiska.

Förstagångsägaren underskattar lätt den omställning av vardagslivet som innehavet av en gordonsetter medför. Såväl erfarna som oerfarna hundägare kan överväldigas av rasens energi.

Gordonsetterns vanligaste sjukdom är höftledsdysplasi, vilken drabbar drygt 10 % av hundarna. Rasen är ansluten till Svenska Kennelklubbens (SKK) hälsoprogram avseende HD. Specialklubben har anslutit sig till SKK:s grundregler att i avel endast använda HD-fria djur. Dessutom kräver championat, förutom erforderliga meriter, att hunden är friröntgad.

Användningsområde

Gordonsetterns arbetssätt är likartat oberoende om jakten försigår på fjäll, fält eller i skog. Settern ska (ibland på flera hundra meters avstånd från sin förare) oftast i motvind i zig-zag (som en kryssande segelbåt) söka efter fågel i terrängen framför jägaren, stanna upp vid vittring av jaktbar fågel (dvs. ta stånd) och därvid få fågel att trycka, invänta förarens ankomst till platsen, på kommando få fågel på vingarna (resa fågel), sitta eller ligga i skottet för att till sist, på kommando, apportera den fällda fågel. För att klara av allt detta måste hunden ha stor såväl fysisk som psykisk uthållighet, förmåga att fatta egna beslut, samt viljan att, även på stora avstånd, samarbeta med föraren. Den ideala jakthunden förenar alla dessa egenskaper.

En nybliven setterägare gör klokt i att snarast anmäla sig till någon av de många jaktträningsskolorer som avhålls över hela landet. Det är en mycket god investering att träna hunden på rätt sätt från första början.

Egenskaper och Mentalitet

Få, om ens någon jakthund, har såsom gordonsettern i litteraturen prisats för sin intelligens och lojalitet. Det må vara hur det vill med sanningshalten i dylika påståenden, men ett är säkert: gordonsettrarna är stora personligheter - på gott och på ont. De är uthålliga och slitstarka, och de har ofta en vilja av stål. Dessutom har de rykte om sig att vara förnämliga skogsfågelhundar.

Gordonsettern har ett väl utvecklat sinne för humor, vissa hanhundar kan ha en benägenhet att

Gordonsettern kräver konsekvent uppfostran och dressyr för att utvecklas till en god jaktkamrat och trevlig familjemedlem.

vara utstuderat chauvinistiska mot kvinnliga ägare. Flertalet individer är också utmärkta skådespelare med ständigt nya nummer på sin repertoar. De flesta gordons är mycket läraktiga, förutsatt att de är motiverade. Ibland lär de mer än ägaren anar, och nödvändigtvis inte enbart "rätt saker".

Som valp och unghund formligen sprudlar gordonsettern av livsglädje, det finns ingen gräns för dess uthållighet, uppfinningsrikedom och benägenhet att ägna sig åt allehanda hyss. Om aktivitetslustan inte kanaliseras på ett konsekvent och ändamålsenligt sätt, är risken överhängande att valpen snabbt förvandlas till en kvalificerad "värsting". Tyvärr händer det ibland att unga hundar måste omplaceras pga. att ägaren misslyckats totalt med sin uppfostran.

Gordonsettern mognar relativt sent, en hanhund brukar vara fullt utvuxen först vid tre till fyra års ålder. Medellivslängden för rasen är cirka 11 år.

Vardagen innebär 1-2 timmars motion

Gordonsettern behöver rikligt med främst mental men också fysisk stimulans. Rasen kräver konsekvent uppfostran och dressyr för att utvecklas till en god jaktkamrat och trevlig familjemedlem. Försummas hunden kan den förfalla till ett destruktivt beteende, och kan göra stor åverkan även om den bara lämnas ensam hemma en kort stund.

I genomsnitt kräver rasen 1-2 timmars motion per dag. Att fysiskt trötta ut en gordonsetter förutom under jakt/jaktträning är näst intill omöjligt. Den får bara bättre kondition, och blir sedan än mer krävande. Gordonsettern är mycket familjekär och i de flesta fall också förvånansvärt tålmodig med barn. I en del blodslinjer finns hundar som utvecklar ett "joddlande" språk med vilket de kommenterar det mesta i sin omgivning. I tid och otid

uttrycker de såväl sin uppskattning som sitt missnöje. Detta kan ställa till bekymmer för hundägare boende i hyreshus, men också för deltagare på lydnadstävlingar och jaktprov.

Kan en person som inte är jägare köpa en gordonsetter?

Det beror helt och hållet på Dig själv hur Du vill göra. Betänk dock att man alltid misslyckas om man har ambitionen att lära en gordonsetter att inte jaga. De uppfödare som påstår att just deras valpar saknar jaktlust vilseleder sina valpköpare. Flertalet gordonsettrar har mycket stor jaktlust, så stor att den ibland kan vara svår att tygla även hos den aktiva jakthunden. Redan i valpåldern intresserar sig hunden med liv och lust för att jaga flugor, småfåglar, katter, harar m.m. Valpar kan uppvisa "ståndsinstant" så tidigt som vid två månaders ålder! Jaktränas den unga hunden får den utlopp för sina naturliga instinkter och blir därmed lugnare och mer harmonisk.

Att äga en gordonsetter är inte enbart en dans på rosor, varför man noga bör tänka igenom före valpköpet om man förmår att leva upp till de krav som rasen ställer vad gäller uppfostran, dressyr och jaktträning. Om Du föredrar en lättfostrad hund som dessutom helst ska bli champion: Avstå! Önskar Du tillbringa en stor del av Din lediga tid på appellplan, i skogen, på åkern eller på fjället med Din hund är valet enkelt: Köp en gordonsetter och chansen är stor att Ni blir lyckliga tillsammans!

Texten är hämtad ur klubbens folder om Gordonsettern

